

Цетиње, 27. марта

Арнаути су почели опет да носе старе своје далбулане по Арнаутлуку. У Пећи је мутесариф рањен, а један мајор, који је поред њега био, на мјесту убијен, кад су из једне арнаутске куће излазили, гдје су били по службеном послу.

Око Приштине читав устанак.

А прије десетак дана опет јављено је, да су се побиле трупе турске и арнаутске и да је било мртвих и рањених.

То што је најновије. А кад би човек сио да ређа све што је било не више него за пошљедњих десет до петнајест година, напунио би књигу дебелу као апостол.

Нема сумње да ни ово сад неће бити пошљедње. Арнаути ће и даље убијати и бунити се, а Турци ће их и даље час кажњавати, час мазити. Па докле тако? Мисле ли државници у Цариграду да ће се Арнаути сами од себе смирити и постати елементи реда и рада? Мисле ли да ће престати с убиствима и побунама, те да ће тај крај једанпут престати задавати бригае и њима у Цариграду, и нама амо на Цетињу и државницима у Биограду?

Ако то мисле, варају се. Тако су мислили сви у Цариграду који су до јако држали узде власти у рукама; држало се тако прије десет година, прије двадесет, тридесет и педесет година, и сви су се редом вараали. Турске и хришћанске главе падале су наизменце, хришћанске више но турске, а кад су их Турци хтјели половним мјерама застрашити, падале су главе и њихових паша. До Мехмед наше и од Мехмед наше многи су турски великодостојници испустили душу од арнаутских куршума. Морао би човек располагати са много наивности ако би вјеровао, да ће у будуће друкчије бити.

Што даље, све горе. Побуне су школе за нове нараштаје, и што чешће, то све савршеније. Побунама и стари постају смјелији. „Добри ће пријатељи“ увијек наћи пукотину кроз коју ће се непримјетно провлачити да извуку користи и да подбадају. Шта даље долази, зна се. Покрети постају шири, и све шири, а кад обузму сав народ, онда се обично рађа велико питање аутономије, или оцјепљења, јаве се и претенденти, питање излази из локалних међа и постаје европско, и онда је готов ђаво.

Хоће ли то државници у Цариграду?

Ми тако говоримо што смо жељни реда и мира на нашим границама. Хоћемо да је наш српски живаљ једном обезбијеђен, да не мора вечером лијегати увијек са зебњом, да му је то пошљедња молитва. Кад бисмо били злуради, чинили бисмо се невјешти, а у души бисмо мислили: што горе то боље. Арнаути су не може бити бољи да

даду повод распрама и крвавим интервенцијама између Турске и српских држава.

Ми тога нијесмо жељни. Напротив, нама свима треба мира и најбоље слоге. Пустимо нека се једанпут слободно развија радиноста и трговина и чинимо с једне и друге стране све, што ће рад и промет увеличати. Градимо путеве и жељезнице, подижимо установе које ће радиноста и трговини на руку ићи, обезбиједимо људима живот, иметак, слободан рад и саобраћај, и ми ћемо сви добити. Добићемо више, но што бисмо се користили кавгама, ма извојевали побједу.

Овако су Арнаути господари наше судбине, и диктирају нам шта смо ми, шта не смо ми чинити. Они нам прописују пут, куд нам је допуштено ићи. И они су ти, који нам кроје ђулав и од наше воље граде накараду. Ми нијесмо своји сопствени господари, нити можемо чинити што налазимо да је паметно да се уради. Ми хоћемо мира и пријатељства, они међу нас међу прст и тјерају нас на кавгу. А кавге, наравно, мора бити ако Турска не чини ништа од своје власти и славе да злих и нечестих саплемените од објекти разуданих елемената. Народ арнаутски, као народ, можда није крив, али извјесно су криви основни појединци, и њих ваља једанпут за свагда укротити.

Хоће ли то Турска једанпут учинити?

Сеоба Муслимана

— Чему служи исељавање —

И поред свега настојавања да се покрет за сеобу међу Муслиманима у Босни и Херцеговини сузбије, Муслимани се јатомице селе.

Два су главна узрока због којих они остављају прадједовска огњишта и потуцају се по бијелом свијету.

Знају они врло добро да гријеше, или, ако се у први мах још и надају да ће у Турској наћи на сретан живот, они се послје брзо разувјере кад среће не нађу, али њихова мржња на „усређитеља“ тако је велика да им је лакше подносити свакојаке патње у новом завичају, него ли гледати и трпјети уљеде у својој отаџбини. Једно зато, друго из једнога нарочитог разлога власти босанске врло вјешто потпирују покрет за сеобу, и сад се тек видјело јасно шта се тим хоће. Сад је јасно да се исељавањем Муслимана иде на то, да се начини у Босни мјеста туђинцима, а понајприје Нијемцима и Мађарима. Што мање у Босни Муслимана, то више туђинаца. И да не би дошли у Босну да као бескућници траже рада и зараде, власти им спремају гору за сјечу, купују стоку и дају новчану помоћ. До сад су фаворизирани и насељавани католици из Хрватске и католици и унијати из Галиције и других страна, сада ће, канда и то престати за то, што су Словени, па се вре-

меном могу сложити са масом српско-словенског становништва у земљи. Од сада ће се ићи на руку досељавању само Нијемаца из Немачке и Аустрије и Мађара.

Да ово утврди, сарајевска „Српска Ријеч“ износи факт, да су муслимански исељеници из околине. Новог хтјели продати своју земљу српским задругама из Хрватске, али је срески старјешина из Новог стао томе на пут са изјавом: *да сваки други народ смије куйоваиши у Босни земљу само не Срби!*

Сад је очигледно какав је задатак мађарске аграрне банке у Сарајеву и оне у Темишвару, која има да потпомаже колонизацију, т. ј. насељавање туђинаца по Босни. Ове двије банке имају, дакле: задатак да помаже најживље досељавање туђинског елемента у Босну, и истискивање и потискивање домородаца, како би, временом, туђинци били у већини у овој српској и словенској земљи.

Из овога факта Срби и Муслимани добиће науку шта им ваља радити, да им народ не раскуће и не растуре туђинци.

Пут Краља Петра

Петар у Бугарској

У суботу је Краљ Петар, при повратку из Русије, стигао у Бугарску и посетио Софију, главни град Цариград. Он се у Ренију укрцао на велики руски пароброд „Рус“ и њиме пошао уз Дунав, пролазећи крај Салистрије, Бранле, Тутракана, Русичка Балта, Свишова, предсретан веома одлично дочекао се у Сомовит, одакле је наставио пут за Софију.

И ако је у томе кроз Бугарску и Србију, Краљ Петар, који је у Софију дочекиван свечан начин, Станица је била окићена српским тробојкама и бугарским заставама. Пут од пристаништа до жељезничке станице био је заштити филмовима.

Када је Краљ приспео, генерал четврте румунске дивизије Зога са својим аућтајом и управником вароши Турне Магурелом поздравили су га и дочекали у име краља румунског Карола и румунске владе.

При изласку на обалу поздравио га је словенски окружни начелник.

Краљ се у Сомовиту није дуго задржавао, него је одмах наставио пут за Софију, гдје су га поздравили у име краља и краљице, а затим је наставио пут за Пловдив, гдје је стигао пред вече. Ту му је изашао у сусрет бугарски Краљ, с ким се срдечно загрлио и у разговору провео неко вријеме.

Краљ Петар у Цариграду

Краљ је стигао на турску границу на пошњи. У пограничном мјесту Мустафа Паша дочекали су га на свечан начин. Станица је била окићена, а на перону постројена почасна чета са војном музиком. Нарочито изасланисто Султан веома пожелито је Краљу Петру добродошлицу и предао му аташиране официре.

Исто тако сутра дан, пролазећи Хан-демкеји, Сан-Стефан и др. мјеста, Краља је свијет поздрављао, а Грци су чак ијеваали и српску химну.

У недељу прије подне Краљ Петар је стигао у Цариград. На жељезничкој станици дочекао га је Султан и престолонашљедник Јусуф Изетин евендија. Дочек је био сјајан.

Ево о томе службеног извјештаја: „Дочек Краља Петра био је у муном смислу ријечи величанствен. Још прије но што је воз ушао у станицу, Султан с престолонашљедником изашао је на перон и сачекао воз; у истом тренутку музика је отпочела српску химну. Чим је воз стао, Султан је пришао краљевом вагону а када се Краљ појавио на излазу вагона, Султан му је пришао и искрено се с Краљем поздравио и руковао. Краља су дочекали: велики везир, министри спољни, унутрашњи, војни и морине,

два митрополита као изасланици васељенског Патријарха, шеф генерал штаба Изет Паша, командант цариградске војске Осман Паша, градоначелник и шеф полиције. На станици и око ње непрегледна маса народа поздравила је Краља одушевљеним узвицима „Живно!“ и „Иаша“. Султан Мехмед, увео је Краља у скупоћени шатор, гдје му је Краљ представио своју свиту, а затим Султан Краљу присутне великодостојнике. Поздрав између оба владара био је врло срдчан, они су и на перону и под шагором провели подуже у живом разговору. Станица је била украшена скупоћеним филмовима све до царског шатора.“

Са станице су оба владара сјели у јакту „Сејолиду“ и отишли у двор Долми Бакчу, одакле је Краљ отишао у Јилдиз, гдје му је одређен стан у палати Мерасим Киоск.

По ручку је краљ учинио посјету престолонашљеднику, а увече је био на интимном дану у Долма Бакчи.

Сутра дан, у понедјељак, је краљ посјетио васељенску патријаршију, а у подне је у српском посланству био свечан ручак, којом је приликом Краљ примио и српску колонију. По подне је Краљ у Мерасим Киоску примио владу, председнице Сената и Н. Скупштине и дипломатски кор.

У уторак је учинио посјете великом везиру Хаки паши и министру спољних послова Рифат паши.

У подне је давао ручак у част Султана и престолонашљедника, а по подне је присуствовао великом ревију војске на брду Слободе.

У сриједу је краљ посетио васељенског патријарха, а у вече је био на великом ручку код Султана, на коме су били и дипломате и великодостојници.

Здравница није било никаквих, пошто оне на турском двору нијесу уобичајене.

Краљ је одликовао Султана и престолонашљедника Карађорђевог звездецом, а Султан Краља орденом „Ханеџина“.

У четвртак се краљ опростио са Цариградом и опутовао за Св.ту Гору. До жељезничке станице су га допратили Султан и престолонашљедник.

Зелешко-дебарско владичанство

— Србин изабран за владика —

Као што смо у прошлом броју јавили, синод цариградске васељенске патријаршије једногласно је одлучио да за хоронескопа велешко-дебарске епархије избере Србина, и избор је пао на јеромонаха Варнаву Росића, једнога од млађих и школованих српских монаха.

Кад се знају прилике у отоманској царевини и улога цркве, појмиће се да је овим не само задовољно једно српско право, но да је и постигнут успех од значаја.

И ако је овом одлуком само у пола ријешено велешко-дебарско владичанско питање, опет оно носи печат, који му даје велики значај.

Ово питање налази се отворено још од 1906. г. И у току ових пуних четири године патријаршија није до пошљедњег тренутка никако хтјела да узме у обзир захтјеве српског народа у велешко-дебарској епархији, који је, с правим правом, од ње тражио, да му поглавар цркве не буде туђинац, који не разумје ни његова језика, нити све оне вјерске потребе, што за Србе у Турској значи сав живот као народа. Исто тако није хтјела да чује ни разлоге својих митрополита, ни Поликарпа ни Партенија, који су је увјеравали да они као туђинци не могу имати никакве везе ни додира са својим народом. Митрополит Поликарп од јануара 1906. год. до маја 1907. у четири маха подносио је оставке, увјек мотивишући је овим разлозима. Патријаршија, не примајући његове разлоге, није му уважила оставку док није спремила кандидата, опет Грка по народности, и док га пријездом 3. маја 1907. год., наметнула српском народу у велешко-дебарској епархији за митрополита. То је био тадашњи хоронескоп дорјански, Партеније. Промијењен је био митрополит, али стање у епархији није било измијењено. Партеније је рачунао да ће успјети силом да се наметне епархији за црквеним поглаваром у мјесто с пуно вјерске смирености и благослова за народ.

Патријаршија је тако и на даље остала у заблуди схватајући митрополитско питање велешко-дебарске епархије са сувише уског и швинистичког гледишта, и вјерујући да ће отпор народа у том крају пасти сам по себи. Али народни отпор не само што није попустио, већ се и појачао. Од маја месеца 1907. год. до данас, митрополит Партеније ни једанпут није прошао кроз своју епархију, јер за све пријеме народ га није признао за свог црквеног поглавара. Од овога је било много штете и за наш народ и за цркву. Али на крају показало се, да отпор народа долази од његових свјесних и стварних потреба, које је најзад и Партеније, као прби и Поликарп, довољно увидио. Он је успио да увјери патријаршију да је у корист саме цркве и патријаршијских интереса, да се одговори оправданим захтевима српског народа, пошто је он са својих седамдесет и пет села и двије вароши у претежној већини у овој епархији.

Тако је назвао и патријаршија попустила и изашла у сусрет оправданим српским захтевима и на тај начин начелно ријешила ово питање, које је било неумјесно створено. Њима добила српски народ, али уједино и сама патријаршија, јер док се између грчких митрополита и српског народа водио раздор, дотле се епархијска пропаганда овим метежом користила, што више неће бити случај.

Према нама српски народ у овамошњој империји имаће поново три епархије: скопску, рашку-призренску и, ону, велешко-дебарску, које уопште сачињавају шире област пећске патријаршије.

Српство

Србин атлета у Америци Као што јављају из Америке, у Њу Јорку се борно млади Србин Војислав Нишић са Американцем Чо Гајером. Иако је Американца шампион за државу Миссури, Нишић се обвезао да ће га оборити дванут за један сат. То је и постигао и за једанаест минута оборио је Американца тако, да се овај није хтио више ни борити. Нишић је родом из Зајечара, Србије, има 21 годишњу и врло је правилно развијен.

Атанасије Шола у Биограду. Познати херцеговачки првак Атанасије Шола, који се већ три месеца бави у Биограду ради лечења, оздравео је и за који дан повратиће се у Мостар.

Битољски Срби у Биограду. Уследни Срби из Битоља спремају се да почетком априла посјете Биоград, где ће се задржати више дана. Они ће бити гости биоградске општине.

Споразум у Босни. Несугласице између „старијих“ и „млађих“ Срба у Босни поново су се појавиле поводом изборног покрета, али се сада ради на томе, да се постигне споразум. Како је првак Јевтановић, који се налази на челу старијих, изјавио жељу да Срби изађу као цјелина на изборе, то се држи да ће до споразума доћи.

Словенство

„Славени“. Под тим насловом изаћи ће књига у свим славенским језицима

и на француском језику, која ће обухватити живот, обичаје, културу, историју и политичке односе свију Славена. Сваки народ ће бити посебно описан, а описане га чланови тога народа, према чему ће књига бити до крајности објективна, па баш ушљед тога ће бити врло поучна, јер ће се на тај начин Славени моћи боље познавати. Да тако и други свијет упозна што боље Словене, изаћи ће та књига у француском преводу. Издање ове књиге предузео је познати новинар г. Боборкин, који је скоро био у свим словенским пријестоницама. Финанцијалну је страну издржавања предузео на се познати славенофил проф. генерал Володимиров у друштву са неким Славенима. Књига би имала бити дотова до свесловенског конгреса, који ће се одржати почетком јула у Софији.

Изложба Скретних дјела у Прагу. Ове године прославних чешки народ 300-годишњицу великога својега сина, сликара Скрете. У ту ће сврху „Кружок пријатеља уметности“ у друштву с уметничким друштвом приредити изложбу Скретних дјела и то слики и гравура.

Поглед по свијету

Нова влада у Италији

Послије десет дана кризе, у Италији је образована нова влада. На челу владе налази се Луцати, који је уједино и министар унутрашњих дјела. Министар спољних послова је Ди Сан Ђулијано, правде Фани, финансија Факета, државне благине Тедеско, војни генерал Спињарај, морнарице адмирал Леонарди — Католика, просвете Кредаро, грађевина Сеши и поште и телеграфа Ђуфели. Кредаро и Сеши припадају радикалима, крањој левници.

Као што талијански листови доносе, новој влади би био ово програм: пореска реформа у демократском правцу, изборна реформа, политика без вјерских протонстава, дубока радикална реформа народне просвјете и ријешене паробродске службе.

Листови „Popolo Romano“, „Messaggero“ и „Vita“ изражавају своје задовољство што је овако нова влада састављена.

Нови талијански председник министарства Луиџо Луцати важи као најбољи народни економ у Италији, а познат је као један од најбољих економских стручњака у Европи. На страници 184. год. од старе талијанске царске породице. Учио је права у Павови, Вјенци и на којим је био професор. У комору је ступио 1871. год. Радио је много на оснивању разних народних банкова и кредитница. Год. 1897. постао је министар државне благине. Његове заслуге као министра нарочито су велике због уређења државних финансија.

Принова турске мрнарице

Турска је у Енглеској извршила поруцину нових ратних бродова. Она добија два дредноута, једну крстарицу, неколико торпиљера и торпедо.

Како је раније било говора у иностраној штампи, да ће Турска своју мрнарицу напустити, из овога излази да је тај глас неоснован, пошто се већ приступило повећању турске мрнарице, која се не налази баш у повољном стању.

Штитоје — нека јој Бог да здравље — тако богати луди!

— А за кога се ти мислиш откунити?

— Нијесмо тако мислили, милостива госпођо, према нашим новцима... Та што! Ваљда Бог није судио.

— За кога си мислио?

— Што да узалудно вану милост узнемирујем. Будите здрави, добротворко! — И пођем према вратима.

Јовов ме зграби за рукав: — Дјече!

Ја му намигнем — не мијешај се!

— Чуј, ти — вице госпођа — чекај!

— Повратила ме је онет пита: — За кога се хоћеш откунити.

Ја још не кажем — Чему вашу милост напастоваги!

Видим, да се већ сва као огаљ зацвјетала и кажем: — Ја сам, милостива госпођо, мислио за двјеста рубаља.

Она мени: — Та ти си се ваљда и родно луд! Ти то, ти ово!

Ја се све клањам шутећи, као да она говори, како треба.

Поговорила се, престеза је: — Ако се хоћеш откунити, откупљуј се за триста прије, јер се послје ни за тисућу не ћеш откупити.

Мој се Јавов развеселио као циганин бидејом сиру и цалу пред ноге! Захваљује се, што га је обдарила с његове коже.

— Но, а новце сте донијели?

Халејева комета на видуку

— У Босни опазили комету —

Као што астрономи тврде, ове године Халејева комета има да се појави и да додирне земљу својим зрацима.

То астрономско прорицање изазвало је у простом свијету страх и трепет, и ако од ње нема никакве опасности ни по кога, а најмање да ће моћи проузроковати пропаст свијета.

И док прост свијет са зебњом на њу изгледа и чита с неповијерењем мишљења астронома, дотле астрономи брижљиво мотре сваку небесну појаву и са интересовањем посматрају хоризонт.

Сад јављају из Жепча, из Босне ову интересантну новост:

Прије изласка сунца 15. ов. м. у 6 сати и 4 минута опазео се на небу читав сноп свјетлости. Ова се свјетлост могла видјети голим оком и држи се, да је од навојештаване Халејеве комете.

Поводом тога бечки астроном др. Хенрих Јоске изразио се овако:

Ту вијест ваља додуше примити с потребном резервом, и ако се не чини невјероватно, Халејева комета проматрана је на бечкој звјездарници задњи пут дне 27. фебруара и од онда је ушљед вјероватног приближења сунцу ишчезла нашим очима. Сада она већ излази по сата прије сунца, па су према томе онажања за Босну још повољнија ушљед мање географске ширине. Према томе није невјероватно, да је комета, претпостављајући, да је има та потребу свјетлост, заиста могла бити опажена прије изласка сунца. Свјетлост комете морала је на сваки начин силно брзо расти, јер је још 27. фебруара била комета шесте величине, те се могло видјети само Зеусовим догледом, а не простим оком. Међутим извјештава дворски савјетник Волф из Хајделберга, да је већ 25. јануара опазео на вечерњем небу комету простим оком. Пошто од 1. марта приближавање комете к земљи бива све брже, то није ни евентуални пораст њене свјетлости невјероватан. На сваки начин препоручује се аматер-астрономима, који станују у ниским географским ширинама, да при јасном јутарњем сунцу проматрају прије изласка сунца исту комету.

Наука и проналасци

Овог дана прослављеница најважнијег техничког проналаска новог вијека: „шнел-пресет“ — брзе машине за штампање. Њу изумио је немачки инжениер Фридрих Кинг.

Фотографија у боји. Ниједан можда проблем није учепале свега свијета тако забавно и занимљиво, како би се приредила фотографија у природним бојама. Није томе дуго, што су многи ауторитети изјавили, да са снимке на плочама у природним бојама није могуће копирати на папиру. И већ се мислило, да су браћа Лумие постигли у приређивању диспозитива у бојама највише, што се постигнути даде на пољу фотографирања у бојама. Међутим јавља проф. др. Лутер, један од највећих ауторитета на пољу научно обрађене теорије и праксе фотографирања, да је проблем фотографије у природним бојама ријешен. Про-

— Не — кажем — милостива госпођо, имамо при себи нешто, али не све.

— Мени новац гроба одмах! — викинула је — одмах! Ја ћу данас у град и све обавити, а ви да будете тамо. Идите, скуните новце.

Притисне звонце, а по свим собама: цип, цип! Ветрчале слушкиње и слуге. Кола! — каже — журите се!

V.

Док су се у двору спрежали, ми се пожурили до Хмелинаца. Начинили тамо вице, смијеха, весеља и радости и онет се повратили у двор. Госпођа је казала, да нам даду кола, а она је сјела на високу кочињу. Одвезли смо се.

Наш је градић — тако градић, ништа особито. Мој је отац говорио, да су некад по њему ходали цуковници и официри — Куд погледам свуда војска као мак црвени, а сад — засједа сами Јевреји.

Донезла се наша госпођа до старог Мошка, Јевреја. Собе високе, лијене, само што нешто као заудар.

Одмах су послали по некаквог писара, Захаревина, а нама су рекли, да дочекамо пред вратима, док он не дође. Дошао је брао, Гаган у лицу, хранив као решето. Гаће пазиване, широке, капут прљав, а ово врата зелен рубан. Вану је држао под десним пазухом. Унишао је, сатио се, искривно, као

блем је тај ријешено неки у Штрабургу студент Рус именован Борис Лондине. Проф. др. Лутер вели, да треба само теориски поступати, нешто поправити, да се узмогну показати потпуни практични успјеси. И с тим се поправцима сада бави споменути руски изумилац.

Поступак браће Лумие састоји се у томе, да је фотографиска плоча посипана само с једне стране тек микроскопом замјетљивим комадићима скроба у наранчастој, виолетној и зеленој боји. Над ове комадиће скроба превуче се онда за свјетлост осјетљива наслага. Док се код обичнога фотографирања изврне утичу свјетлост она страна фотографиске плоче, која је превучена том споменутом наслагом, дотле се код Лумиеових плоча окрене глатка и празна страна фотографиске плоче према свјетлости и то тако, да дакле свјетлост пролази кроз стакло. Зраке се пропуштају међутим прије тога кроз жуту стаклену плочу и кроз стакло док не утичу на наслагу која је приређена за утичу свјетлости. И тако се добија фотографија у природним бојама, ну та слика не види се хоризонтално, већ само вертикално, т. ј. држећи плочу према свјетлости. Ушљед тога, наравно, није такова плоча никако могућа да се копира. Будући су жута стаклена плоча и она малена бојадисана скрובהва зрнца код Лумиеовог поступка два главна фактора, који ванредно много свјетлости апсорбирају, то се Лумиеове фотографиске плоче морају четрдесет до педесет пута даље експонирати него ли обичне фотографиске плоче.

Лумиеов фотографиски поступак у природним бојама спада међу индиректне поступке као и тробојни тисак, што га је Клерк Морвел 1861. год. изумио. Међутим поступак Руса Лондинеа спада међу директне поступке као и обична фотографија. За ову директну методу стекли су кроз десетине својега истраживања велике заслуге Себек, Бекверел, Поатевн, Ливман и Зенкер, ну без практичних резултата. Према методи Руса Лондинеа експонира се фотографиска плоча без жуте стаклене плоче директно окренувши према предмету, који се хоће снимити, ону страну фотографиске плоче, која је превучена оном свјетлом осјетљивом наслагом. Тиме се може слика видјети хоризонтално у бојама и може се одмах копирати на папир, на којему се онда слика указује у природним бојама. Трајање експонирања може се према јакости свјетлости скратити чак и у себни све до на једну десетину секунда. Директивни су ванредно прозирни, а боје и све до у најмање нијансе посве природно истакнуте. Поступак ових Лондинеових плоча посве је исти као и код сухих фотографиских плоча. Сви стручњаци немачких свеучилишта признају овоме изуму ваљаност изузевши неких недостатака, који ће се праксом поправити. Стаучњаци држе да ће тим доћи до правога прескрета на пољу фотографије.

Привреда

Рад око пчела у априлу. У овоме се месецу природа буди и облачи у своје шарено рухо, искривено разнобојним и мирисавим цвијећем. Све се буди, све о-

да не ступа. Цицете на њим велике, замлазане.

Госпођа га је одмах позвала к себи. Још смо мало почекали, док се госпођа разговарала с тја Захаревинем. Након је изашао киуо на нос и каже: — Хајдете са мном! — И госпођа с врата каже: — Идите с њим — Ми смо пошли.

Био је весео човек тај писар Захаревин! Једва смо изашли, почео се смијати и говорити, мало што не игра; кажем је јушио Јавова руком по плећима и каже: — А што? Прохрјело са слободу? Добро је то!

— Добро је тако — кажем — а за сад нам бољег и не треба.

— Само што је тај ваш посао врло тежак. Не знам, како ће бити.

— А зашто? — пита се. Јавов је поблиједио.

— Зато, што сад гроба особно написати намире: то је тежко! Ја бих их написао, али што би казао на то господи Биркат? Он их мора читати.

— Ако добро напишете, господине, сигурно неће ништа казати; тег можда захвалити се.

— Можда би му дали дар — ха? Ја ћу одијети. То се може.

Јавов одмах: — А каква дар гроба, господине? Упутите ме.

— Може се и с новцима; макар и сто

ПОДЛИСТАК

Откупи

Марко Вовчек —

Света је тамо доста; одмах и не разабереш што је добро, а што би, опростите, требало у смеће бацити, да луде не залуђује. Тако и ту: по куговима блешити на стјепама сјаје. Петрчале и цокљаве госпођице окретне и брбљаве као сираке; вртале се, вртале пред очима и скок — кроз врата! Ово подне докотрљала се и сама госпођа као на точковима; дебела, у прстелу и аглазу. Пошла је право до огледала, Окренула се дванут, по себи зашустала као сухо лишће, бућнула на столицу, да је све одекочила; гад погледа на пас:

— Шта вам гроба? — пита.

— Ваша милости — кажем — тако и тако — и поклони се неско.

Она гад почела на нас најживље гледати, па каже, да је сад све скуњбе, да су се у другој госпоштини можда откупљавали, и по тисуће за се положили.

— А у које госпоштинје, добротворко? — пита, и онет се неско поклони.

— На што теби то знати, на што? — а сама је као у неприлици.

Та што? — кажем — у те госпо-

живљава и жива вриједна и неуморна пчелица, жељна сунца и цвијета и у цвијету слаткога нектара. У овоме мјесецу пчелиње живље рад и за пчелара.

Ко није у марту ваљано прегледао и очистио своје кошнице, тај нека то без оклевања учини на почетку овога мјесеца.

Најважнија два посла у априлу јесу ојачавање и изједначавање пчела. Пчеле су у марту већ толико ојачале, да им у априлу морамо почети додавати залишног саћа. Залишно се саће смије само онда додати, кад је и пошљедњи оквир потпуно покриван пчелама. Саће се увијек додаје између плодишта и медаштва, али никада више од два оквира. Испочетка, док не удари мало боље паша, треба додати само залишно саће, да матица може залећи што више јаја, а код боље наше можемо додати и вјештачко саће, а ако немамо овога, онда и почетке. Када додајемо вјештачко саће и почетке за слабе паше онда га пчеле врло мало или никако не изгриде. Када се код пчела пробуди нагон за ројење, а према томе и за прављење трутовскога саћа, онда безусловно треба сваки пчелар, да има вјештачкога саћа, ако хоће, да нема много натезања са крпљењем и одстрањивањем трутовскога саћа и ако хоће, да има више пчела и меда.

Када су нам пчеле прилично ојачале, треба пријећи на њихово изједначавање. Изједначавање се најлакше и најједноставније обавља додавањем зрелог легла из врло јаких кошница. Само од јаких и једнаких кошница можемо имати праве користи. Код једнако јаких кошница биће мо и са ројидбом брже готови.

Кошницу са слабо плодном матицом врло је тешко ојачати и изједначити са другим кошницама, зато је најбоље, да таку кошницу спојимо са другом, лијевом или десном сусједном кошницом, према томе, која је слабија. Ово је најприкладнији начин спајања, када пчеле већ излећу. Нађемо ли у којој кошници назовиматицу, треба да у њој пчеле удешимо, док још није легло раширено, а оквире да раздијелимо другим кошницама. Оваку кошницу не смијемо спојити са другом здравом кошницом, јер би и њу могли упропастити.

Ако у априлу наступи рђаво вријеме, морамо настојати да нам пчеле имају доста меда, ако нећемо, да почну избацити легло и да нам тим кошнице јако ослабе и ројидба се отегне. Жели ли неко своје кошнице спекулативно прихрањивати, биће најбоље, да за то већ у јесен остави саћа са поклоњеним медом, па да од времена на вријеме превуче по један сат дрљачом и пчелама га дода.

Ко није још купио пчела а жели их имати, нека то учини у овоме мјесецу, јер је сад најзгодније вријеме за куповање пчела, но само мора pazити, да не би купио ближе од по сата, да се пчеле не би враћале на своје старо мјесто и тим кошница јако ослабила. У овом мјесецу можемо истресати репичин и воњни мед, ако је било лијепо вријеме. Воњни се мед врло брзо шећери, које године већ други дан, зато га морамо истресати прије, него се ушећери, ако хоћемо, да нам цијело лето у саћу не смета.

При особито повољном времену и добром пашу, можемо у овоме мјесецу имати и прве ројеве.

рубања: узе ће: он је добар човек! — каже пасар, а сад се смије.

— Не, господине, ви нам кажите, како треба. Ја ћу му сам већ дати. — Ми ћемо заштити нашу госпоњу.

— То није пушпо. Може се и без новца — каже, али већ без смијеха.

Сво је на крај стола. Сто је код њега накривљен и цијела соба је нахерена. По кутовима руше затрпане смећем. Нешто је почео писати, а затим вели: — Ја ту не могу ништа писати, кажите госпоштини. Не могу ништа.

— Како пишга? А другим пишете господине?

— Намире се пишу особно, муло! — вели Захаревић неујући нас.

— Та ми смо, хвала Богу, на људе налив! — ја сам се одмах озвао.

Патезали смо се, натезали — и на крају морали дати двије рубаље. Тад је све знао и брзо набрљао по папиру: Опет је постао несео, као и прије.

Сирово нас је и вели: — Не бој се, све ће бити тако, како треба да буде: па те дајем главу и пријатељство. А мени нек је и мали дарак, јер како то говоре: сваки по пићу — голому кошуљу.

— Нек само свијет не оголушава, кажем ја — јер брацо, Бог нас пошљивао, врло много тих пићу вучете са свих страна.

Из Народа

Школска зграда на Мосорима

Пишу нам из Павковића (Бјелопавлићи): Плеће Павковићско има већ двије године, да је наредбом министарства просвете приступило грађењу основне школе, узевши за то центар племена на Мосорима, гдје се почела подизати школска зграда по најновијем школском плану, са двије учионице и два учитељска стана са потребним собама као и са салом за читаонице племенске.

У овој радњи настао је застој, који је наступио из недостатака подузимача школе, као год и због несугласице неколицине домова, што је све утицало да ово школско здање ни до данас није готово.

Овдје неки дан међу племеном био је дошао бригадир бјелопавлићски г. Блажо Бошковић нарочито тим послом, да учини кораке међу браћом да се ово школско здање доврши, и успио је да племе склони и оно је пристало, да избјегне сваку давију око грађења ове школске зграде, те је школско здање унего као прва брига племенска да се доврши и до који мјесец биће јона школска зграда, једна између најлепших, довршена.

Овакав начин заслужује похвалу и ваља да буде примјер и другим племенима, јер гдје слоге и љубави нема, ту нема ни добара — све о људима зависи.

Домаћи послови

Животне намирнице на Цетињу

Ко год стигне, и гдје год стигне на Цетињу тузи се на сувише неприродну скупоћу, који све више отима маха. У намјери да се томе великом злу доскочи, покренуто је и питање о оснивању Потрошачке Задруге, а и ми смо неколико пута износили погребу како је крајње вријеме, да се даљем поскупљивању животних намирница стане на пут.

Добротом једнога нашег пријатеља сада смо у стању да изнесемо и статистичке податке о животним намирницама за пошљедних десет година, које он лично води.

Свако коментарисање је излишно; остаљамо нека бројке говоре!

Бројеве фазану пчеле у пошљедних десет година од лијево на десно: први за 1900. годину за 1905. и трећи за 1910. г.

Свињетина кгр. 1 00; 1 20; 1 40; 2 00; 2 40;

Говедина кгр. 0 40—50; 0 60—70; 1 20—1 30;

Телетина кгр. 1 00; 1 20; 1 40—1 60; 2 00—2 40;

Овчје месо кгр. 0 30—0 40; 0 60; 1; 1 00—1 20;

Кокосака пар 2 00; 2 40—300; 4 00—5 00;

Патака пар 2 00; 2 40—3 00; 6 00;

Гушчића пар 3 00—3 50; 4 00—6 00; 10 00;

Риба кгр. 0 40—0 50; 0 60—0 80; 1 20—1 40;

Свињска маст кгр. 1 00—1 20; 1 60—2 80;

Соли кгр. 0 07; 0 08; 0 20;

Брашно кгр. 0 40; 0 48; 0 64;

Хљоб кгр. 0 14; 0 16; 0 24;

Уље кгр. 0 90; 1 00; 1 60;

Вино литар 0 42; 0 50—0 60; 0 80;

VI.

Све се довршило добро, како је обећао Захаревић. Поклонили се ми госпоштини, па не губи часа, тјерај у Хмелинец! У Хмелинцима ручници већ били приправљени; само су на нас чекали. Заручили смо их, а послје и сватове, отпразили.

Веселили су се живо и стари и млади. У цијелом се селу знало, да је код нас свадба; музика игра, а бубњав тугња — било је весело, живо!

Цетињу веле: — из лијане девојке лијена је и млада — љубко се креће, мило те погледа. Каква ли је млада била Марга! Кад је била девојком, трча, смије се, пјева; а сад — поетала некако као озбиљница; преко дворишта пролази мирно, достојанствено, у очи погледа озбиљно. Пена црвена, а рубан био, дуга — и хетману, богме, лепше жене не треба!

Живе они досад заједно с оцем и љубе се некро. У њих се нешао и дечак, црномањаст, дао се на оца, здрав је, хвала Богу — расте.

— крај —

Ракија литар 0 80—1 00; 1 20—1 40; 3 00; Кукуруз кгр. 0 88—0 40; 0 12—0 14; 0 24; Кукурузно брашно кгр. 0 10—0 12; 0 15—0 18; 0 32;

Кромпир кгр. 0 06; 0 08; 0 16;

Зрни пасуљ кгр. 0 12;—0 14; 0 16—0 24; 0 40;

Шећер кгр. 0 40—0 44; 0 48—0 50; 0 64;

Кава кгр. 1 20; 1 20—1 30; 1 60;

Чај кгр. 6 00; 6 00; 8 00;

Пиринач кгр. 0 40—0 44; 0 48—0 56; 0 72;

Јаја комад 0 02—0 03; 0 06—0 09; 0 10

(зими плаћала се јаја каткада по 0 24 комад!)

Шпирит 0 80; 0 90; 3 20;

Шпирит чист 1 40; 1 60; 3 60;

Петролеј литар 0 20; 0 25; 0 40;

Сланина килограм 0 80—1 20 1 60—1 80; 2 40—3 00;

Сир килограм 0 60—0 80; 0 80—1 20; 2 40—3 00;

Млијеко литар 0 30; 0 40; 0 60—0 70

(око Божића пошљедње године чак 1 20 литар);

Сапун килограм 0 40; 0 60; 1 20;

Цијена свјежа воћа и поврћа је дјелимично за двоструко и троструко скочила;

Кирије су се исто тако утростручиле; исто се то може казати за наднице радника и плате послуге, као и за одјела, цијене мањих послова и возњу са Цетиња у Котор и обратно. За подвоз терета плаћало се 1900 2 перпера од 100 кгр. сада 4—6 а зими и до 10 перпера од 100 кгр. и више. —

Дрва за гориво по 1 м.³ 5 00—6 00; 7 00—10 00; 12 00—15 00;

Сијено од 100 кгр.: 6 00—8 00; 12 00—14 00; 16 00—20 00 (зими и с врљећа прошле год. чак 24 00!);

Зоб 1900 100 кгр., 12 00—16 00; сада 24 00—28 00;

Слама 1900 од 100 кгр.: 5 00—6 00; 12 00.

Надлежни имају ријеч, а нарочито сад приликом јубилеја, када ће бити навала странаца.

Дневник

Дворец Цети. Њ. Кр. В. Књаз Господар отпутовао је јуче на Ријеку, а Њ. В. Књаз Мирко повратио у Кр. Цети.

Врнула се и Краљица. Њено Краљевско Височанство Краљица вратила се у четвртак по подне из Рима на Цетиње. Њено Краљевско Височанство

Краљица је у Риму у гостима код Њихових Величанстава Краља Виктора и Краљице Јелене, код којих је, заједно са Цетињским Височанством

Краљица је још остала у Риму, за све вријеме боравка у талијанској пријестоници

уживала најтоплији пријам и гостопримство. Опростивши се најсрдљивије са узвишеним домаћинима, Краљем и Краљицом, Њено Краљевско Височанство кренула се

из Рима преко Венеције у отаџбину. У Венецији затекло ју је оно

неома рђаво вријеме, које је овијех дана бјеснило на Адрији, те је, због морских непогода, морала да продужи

пут сувим преко Трста, Фијуме, Загреба, Брода и Сарајева у Дубровник. У Дубровнику је Њено Краљ. Височанство Књагиња преноћила у Хотелу Империјалу, па је

сјутра дан изјутра на Своме сопственом аутомобилу продужила пут за Цетиње. Његово Краљ. Височанство

Нашљедник Књаз Данило изишао је на аутомобилу у сусрет

Својој узвијеној супрузи до границе, откуда ју је допратио до Цетиња. У Двору Књаза Нашљедника дочекали су Књагињу Нашљедницу

Његово Краљевско Височанство Књаз Господар и Њих. Височанства Књаз Мирко и Књаз Петар

пожеливши јој добродошлицу. Пред Двором су је поздравили министри, великодостојници и грађани. У књигу

Њеног Краљ. Височанства уписали су се чланови дипломатског кора и

многбројна лица из грађанства, која, пошто нијесу тачно знала час доласка, нијесу могла

стићи за дочек.

Њено Краљ. Височанство налази се у најповољнијем здрављу.

Отпутовали на Ријеку. Њихова Краљ. Височанства Књаз Нашљедник и Књагиња Милица отпутовали

су јутрос на Ријеку, гдје је Књагиња Милица, послје повратка из иностранства, поздравила Њено Краљ. Вис. Књагињу Милену.

Пуштен у течај. Нови златан новац пуштен је у течај на Благовијести. Тога дана су чиновницима издаване плате у овој монети. Израда златног новца је одлична.

Други курс. На Цетињу је отворен 21. о. м. други курс артиљеријских официра ради упознавања са брзометним топовима. Курс ће трајати од прилике два мјесеца.

Јубиларни одбор у Биограду. Биоградски „Дневни Лист“ јавља: „Ових ће се дана образовати у Биограду нарочити одбор грађана, коме ће одбору имати да се пријаве сви који хоће да иду из Србије на Цетиње на прославу Књажевог јубилеја“.

Путници. И поред рђавог времена, на Цетињу смо имали овијех дана знатан број путника, који још непрекидно стижу.

Бугарско-турски сукоб. У пошљедње вријеме између Бугарске и Турске врло често долази до пограничног сукоба ушљед нерегулисаних границе. Као што сада из Цариграда брзојављају, и овијех дана је дошло до оружаног сукоба.

Код картуле Бунар Карабулук напала је бугарска стража два турска војника и убила их. На глас пушака долетјела је и турска стража, те се отворило пушкарање, које је два сата трајало.

Побуна Арбанаса. Арбанаси у околини Пећи поново су се побунили и тамо је проглашено опсадно стање. Турска војска је топовима покушала да растјера побуњенике, али је покушај остао безуспешан. Турци су претрпјели знатне губитке и, како се из Солуна јавља, чак и један топ са муницијом.

Настрадали Црногорци. И поред тога што смо у неколико прилика говорили како наш радни свијет не треба да иде у Америку, пошто се сада тамо врло тешко до зараде долази, јер је тамо радника у изобиљу, ипак се наш свијет не може да окане од Америке и иде тамо, излажући се разним непријатностима и опасностима. Један

дио од њих проживио је тешку катастрофу. Како бечки „Кор. Биро“ јавља из Лондона, енглески брод Круна, на коме је било 900 исељеника, међу којима је било и Црногораца, запалио се у каналу Ла Маншу. Пожар се појавио од

туда што се угља запалио и ватра је обузела цио брод. Срећом на њих је наишао други брод, те је све са брода „Круна“ спасао и тако се наш људи спасли од очегледне смрти, у чијој су чељусти већ били. Нека би и ово било наука нашем свијету, да не остављају своју земљу и живе на миру кад и на дому врло лако до зараде могу доћи.

Вријеме. Послије кишовитих дана, настало је од јуче лијепо вријеме. Али и ако прољећно сунце грије, ипак се по хоризонту вију облаци, који наговјештавају да може и до промјене доћи.

Пасји рат. Јутрос, који је поранио, могао је посматрати пасји рат на пољани доњег краја Цетиња. Сваки дан ту се јури читава руља паса, па се који пут и потуку. И јутрос су се побили, а кад се свршио бој, један жути пас остао је мртав. Још и мртвог су дрнали разјарени пси. Послије четврт сата, пошто су промијенили бојиште, потукли су се опет. Сад је жртва био један црни пас, кога су формално у зубима носили и кидали. Пас је престао врискати, и кад су га испустили из уста, пао је као мртав на земљу. И њега су оставили. Но

овај не бјеше сасвијем заклан. Кад су се душмани одмакли, дигао се и вучући се једва се уклонио с ограђа.

Не једанпут ти су пси нападали и пролазнике, и ови су се морали бранити каменицама.

Општино, како је твоје мишљење?

Књижевност

„Пјесме љубави“. Исидор Бајић дао је у штампу низ његових композиција за гласови и певање под насловом: *Пјесме љубави*. У овој збирци штампане су ове пјесме: 1. Била једном ружа једна. 2. О дивна си. 3. Ала нешто да сам море. 4. Вјеруј да ти љубум. 5. Када гледам очи твоје. 6. Ала имаш чарне очи, дај да их љубим ја. 7. Успаванка моме сину. На 16. страни у великом кварт формату, штампана у Лајпцигу изаћиће ових дана. Цијена 4 круне. Наручбине треба послати Исидору Бајићу у Нови Сад, Ујвидек.

Поступак у рачуну за трећи разред основ. школа, написао Танасије Костић, учитељ у Новом Саду. Цијена К 1-20. — Учитељски збор новосадског школ. среза, у сједници својој од 16. (29.) августа 1905. године, одредио је, да г. Костић изради овај Поступак у рачуну за IV разред. Исти је збор овај Поступак примио и у сједници својој од 6. (19.) априла 1906. године одлучио, на приједлог својега одбора и по саслушању реферата својега члана Ђоке Милића, да се овај Поступак и штампана. Доцније писац је поднио овај Поступак на пријеглед и оцјену Високосл. Нар. Школ. Савету, који је својом одлуком, од 24. марта (6. априла) 1908. г., Ш С 257 270 ex 1908., препоручио овај Поступак својима подручјима учитељима и учитељицама као речену књигу при учењу рачуна.

Ова је књига израђена према савременима педагошко-научнијима закључцима. У истој се налази и потребан број предавања, те нема сумње да ће врло добро послужити и нашим учитељима и учитељицама као ручна књига, зато је топло истијема и препоручујемо. **Б. Ш.**

Корисне биљешке

Док Нил код Дупла проноси у секунди по 30.000 до 35.000 кубних метара воде, докле код Кајира, у вријеме наводњавања, проноси свега 7.200 кубних метара, а у вријеме суше само 410 кубних метара у секунди.

Француски инжењер Колв конструисао је вагу без тегова која мјери тачно и тежину од једног десетохиладиог дијела једног грама.

У Паризу има око 90.000 дрвета, која гаји општина. Свако то дрво кошта просечно 150 до 175 франака.

Кратке вијести

Јапански принц Фушим кренуо се на пут по Европи, то је прошле недјеље посетио аустриског ћесара.

Говори се да ће се у Берлину основати папнска унијатура.

Из Париза јављају, да је абесински негус Менелик умро.

Некадањи свештеник у Рожњави Андрија Хлинка, словеначки народни борац, пуштен је из затвора.

Талијанска комора биће отворена 7. априла.

Један радник украо је неки дан у Коппенхангену са ратнога торпеда багару, у којој се налазила 21 тисућа талира. Пошље истраге је ухапшен. На преслушању је исказао, да је новац бацио у море. Влада је одмах изаслала роинооце на означено мјесто, да потраже бацени новац.

Вулкан Етна почео је 10. ов. м. у 8 сати бацати лаву у висини од 2800 метара отворно се нови кратер, на који суква силна лава.

У покрајинама Овидео, Леон и Виго запао је силан снјеж ушљед кога је промет обустављен.

Из бијела свијета

Украо брод. Пред лондонским судом оптужен је Нјемец Вилхелм Ферникел, да је украо један брод. И та оптужба није била шала. Ферникел је заиста украо један брод и пошао је с њоме из Лондона у Нјемачку. Међутим, пошто није знао управљати бродом, бацао су га морски валови као какву лопту, а Ферникел је готово онесвјештен лежао на брод боле-

стан од морске болести. Један енглески пароброд наишао је на њега на пучини морској и повео га заједно с лађом на траг, у Енглеску. Пред судом је Ферникел признао, да је брод украо. На питање, зашто је то учинио, одговорио је, да га је мучила велика чежња за отаџбином, па је узео један брод, на коме није било ни живе душе, и пустио се с њим на пучину. Овога „обожаватеља своје отаџбине“ осудио је лондонски суд на 3 године тамнице.

Добити и губити на њујоршкој берзи. Прије неки је дан један сиромашан банкарски чиновник добио на њујоршкој берзи за неколико часова више од једног милиона долара. У осталом то није никаква новост. Жељезнички краљ Хари-маи, који је умро прије неколико мјесеци, згрнуо је само на једном једином закључку с памуком, за неуних осам минута десет милиона а Тодор Прајс, за пет минута два милиона долара. На памучној берзи добио је прије неколико недјеља Јосиф Јидлер, између доручка и ручка, дакле за једно прије подне равно двадесет милиона, а једна госпођица која је радила на машини за писање и која је шефу своје фирме давала ванредне информације са берзе за непун сат зарарила је 250.000 долара и одмах се опростила са својом машином. Међутим се на берзи дешавају и баснословни губитци, јер наравно, кад један добија, а други мора да губи. Једно обарање цијена житицу стало је спекулатно Јосифу Лајтера пуних 8 милиона, а пад једног жељезничког друштва донео је за једно до подне 45 милиона губитака. Међу настрадалима био је и амерички милијардер Астор.

Борба америчких богаташа. Из Њујорка нам јављају, да се тамо склопила нека завјера против „милионарског друштва“ које већ више од 100 година тамо влада и чланови се од осталог друштва толики одјелили, да свакога ко није у њиховом друштву, преко рамена гледају порезиру. Сад су неколико отмијених госпођа склопиле савез, да овом интолерантноме друштву скрху ту велику гордост, која се више подносили не може и да учини крај њиховој владавини. Према милионарском друштву и они су основали друштво, чији чланови су многе угледне породице из Њујорка, Филаделфије и Вашингтона, које ће у вријеме сезне бити мјеродавне и чији ће се гласови чушати. Како говоре, сваки сад је потегла од председника више Тафт и под њезиним предсијештвом одржало је своје прво скупштинско седницу у Вашингтону у „Бијелој кући“. Чланови новог друштва биће у првој редумне триста краја а нова одностојност вјерује на другом мјесту. До сада су скоро двије трећине „милионарског друштва“ искључили из свога друштва, дакле у овом другом друштву ни ступити не могу. Новине су до сада донијеле само два имена чланова новог друштва а то су председник Тафт, а друго је Фридерика Мартин, милионарка, која је до сада била члан милионарског друштва.

Духови у Мљетцима. Изванредан феномен раздијелио је Мљетке и 2 табора: спиритистички и противспиритистички. До тога је овако дошло: У Гале Голдони посједује обитељ Пасдуали посјед под именом „Траггориа пиова“. Већ од неколико дана њихова се кућа тресе, ударају врата и звече стакла и посуђе. Стаповници обавијестише о томе полицију. Дошла је комисија и прегледали цијелу кућу — не нађоше нијде ништа. Сусједство је почело говорити о духовима. Четири спиритиста добише дозволу, да смију и кући одржавати сједницу. Посједаше уз сто, скупа са сужавком Анетом Анделини, 17. годишњом плавком. Млада је девојка с почетка била разговорна и весела, али чим њезини прсти дођоше и дотицај са прстим њезиних сусједата, постаде шутљива и озбиљна. Спиритистички сто почео се нагињати према оној страни, гдје је сједила Анета. Један од учесника извадио је оловку и папир и стао испитивати девојку да није одговоре. Прве се изреке нијесу могле одгонистнути. Онда запиташе: „Хоћеш ли ноћас опет лупати?“ — Одговор се могао јасно прочитати: „Луна ћу од по ноћи!“ — „Кад ћеш почети?“ На то питање сто се потресао а девојка написала: „У 9 сати 56 минута.“ Положише ронометар на сто и чим је казалица показала 9 сати 56 минута лупање је започело. Девојку отпратише у њезину собу. У њезинај соби покуцао је један господин више пута по зиду и сваки пут је од духа добио двоструки одговор. Након сједнице девојци није било добро, бацила се на кревет и запала у грчевит плач. Дозваше лекара који јој је ставио хладне облоге на чело, онда јој је било боље и спавала је цијелу ноћ. Та је девојка тек недавно дошла и Мљетке, те вели, да никада није ништа чула о спиритизму.

Амерички милионар и чиновници. Јављају из Питсбурга, да је милијунар Александар Пибоди, фабрикант жељеза и бивши друг Карнеџеа, пронашао нову методу, како има казнити невјерне чиновнике. Пибоди је био обавијештен, да десет његових чиновника живе тако раскошно, спајајући новац лијево и десно, да се никако не може сложити са њиховом платом, која им не би допуштала тако кавалирски живот. Посумњавши, да га чиновници варају, Пибоди постави иза леђа сумњивих чиновника детективе — и кад су ови прегледали књиге, пронашли су, да су почињена разна проне-вјерења у укупном износу од 250.000 долара. Милијунар није сматрао проузро-чени му мањак такве природе, да би за то требало узнемиравати области, које би имале казнити кривце. Он их је једноставно отпустио, али прије него је то учинио, позвао је једнога по једнога у свој уред ad audiendum verbum. И тамо, између четири зида, сваки од невјерних чиновника добио је толико удараца шаком — (Пибоди је човек оријашког стаса и жељезних мишица) — да се једва одвучао напоље. Но та казна, и ако је била тешка, за веселе и несавјесне чиновнике била је доста лака, јер напоскон ако је за 125 тисућа франака по глави, добио сваки 3—4 јуначка ударца шаком, лакше је било и то претрпјети, него на мјесеце чамити у тамници... Али милијунар је имао тако већу задовољштину.

Наша пошта

Подгорица. Читаоници. Лист се уредно шаље. До кога је кривица ми не можемо да погодномо.

Примљена је годишња прегплата од ове господе: Мирка Јанковића (Грабовица), Видоја Јакића (Добра Села), Наода Вемића (Буковица), Обрада Вуковића (Добра Села) и Неђељка Пејановића (Годијељи).

Полугодишња прегплата примљена је од господе: Лука Лекића, пл. кап. (Сеоца), Лабуда П. Вукића, оф. (Крњице), Ника Т. Јовића потпор. (Крњице), Тома Јовића (Крњице), Николе Радовића (М. Ђива), Радована Н. Јовића, Ј. Делибашевића, Томине Радовић, А. Ј. Самарџића, Радо-ва Ј. Јовића, Драга В. Кривока-ра, Ј. В. Т. Мазетовића, Шћепана Р. Кривокара, Голубовића, Мата Др. Ковачевића, Петра Ђ. Вујовића, Перише Д. Бурића, Јакше А. Бојовића, Благоте И. Поповића, Петра С. Вујовића, Алексе С. Милошевића, Радана Петровића, Мирка М.

Радуловића, Крста С. Радуловића, Николе Д. Вујачића (Риђани), Ђура К. Вујовића (Штедим), Перише М. Томановића (Штедим), Обрена И. Бојанића (Кусиде), Јована Т. Милутиновића (Качани), Богдана В. Ђукановића (Милачани), Тома Р. Ковачевића (Риђани), и Марка М. Пековића (Риђани).

Изгубљена је једна **ВИОЛИНА** на путу од Буковице до Цетиња. Иста је испала из аутомобила. Ко је нађе и донесе у редакцију „Цетињског Вјесника“ добиће пристојну награду.

Сатова

на распродају имам од добрих кућа, особито цариградских.

Ко би желио поручити на картоне чиним цијене угодне. Вршим оправку и промјену за нове сатове.

У априлу отварам *фотографски атеље*.

2—5 **Б. Шобајић, Никшић.**

ТРГОВЦИМА

из Подгорице, Колашина, Дан-Града и Никшића, јављамо, да имамо на продају већу количину најбоље

ИТАЛИЈАНСКЕ ПАШТЕ

разне врсте.

Цијене умјерене и утврђене.

Експедиција тачна.

Продаја за готово, сигурнима и на мјесину.

Подгорица.

2,6 **Чубрановић и Друг.**

ТРГОВЦИМА

Примамо поруџбине

САПУН ЗА ПРАЊЕ

„L'arrosoir“ са 72% уља и „Notre Dame“, са 60% уља.

Да је ова врста сапуна најбоља сведоче преко 10 награда, које је односила фабрика на разним изложбама добила.

Подгорица.

Чубрановић и Друг.

заступници

saponaria a varore

P. Boiffilsa J. B. Ribe

Marsiglia.

2,10

ORNOJEVIĆ
РАДИСАВ Н. ЛУЧИЋ
адвокат — Никшић

Извјештавам поштовану публику, да сам отворио правозаступничку канцеларију у Никшићу, и да примам на заступање све парнице — нарочито спорове приватно — правне природе (трговачке и грађанске).

Advokaturskanzelei
RADISAV N. LUTSCHICH
Nikschitch — Montenegro

Übernehme als Vertreter alle Gerichtsfälle vor unseren Gerichten.

1-3

СВОЈ СВОМЕ

ВАЖНО ЗА СВАКОГА, А НАРОЧИТО ЗА НАШЕ ТРГОВЦЕ

ПРВА СРПСКА АГЕНТУРНА И КОМИСИОНАРСКА

РАДЊА

ХРИСТИФОРА МОРАВЦА У ПОДГОРИЦИ

Отпочела је свој рад, те прима и најсавјесније обавља — наруџбе.

Ово је једина и најсолиднија Агентурна и комисионарска радња преко које се могу све врсте трговачке робе а нарочито:

Кафа, Шећер, Брашно, Пиринач, Петролеум, Кожа, Шпирит, Свијеће, Сапун, Сардине, Чоколада, разни Ликери и Минералне Воде,

како по најнижим дневним цијенама тако и уз најповољније услове поручити.

СВОЈ СВОМЕ